

LOKALNI RAZVOJ, KI GA VODI SKUPNOST (CLLD) V OBDOBJU 2014 – 2020

1. IZVAJANJE PRISTOPA CLLD V SLOVENIJI – opredelitve v strateških dokumentih

UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA EU

Ukrep LEADER se izvaja na podlagi določb evropskih uredb, in sicer:

Uredba 1303/2013/EU (32. – 35. člen)

Uredba 1305/2013/EU (42. – 44. člen)

NACIONALNI STRATEŠKI DOKUMENTI

PARTNERSKI SPORAZUM med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014-2020, potrjen 30.10.2014 - podpoglavje 3.1.1 Izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, strani 173 – 179.

OPERATIVNI PROGRAM ZA IZVAJANJE KOHEZIJSKE POLITIKE 2014 – 2020

Pristop CLLD je vključen v Tematski cilj 09: Socialna vključenost in zmanjševanje revščine, 2.9.7. Vlaganja v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (str. 180 - 183). Vlada RS je sprejela OP, dne 13. 11. 2014, Evropska Komisija je potrdila OP 15.12.2014.

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA 2014 – 2020 (PRP 2014-2020)

Pristop CLLD je vključeno v ukrep M19 - Podpora za lokalni razvoj v okviru pristopa LEADER (str. 662 – 703). Evropska komisija je potrdila PRP 13. 2. 2015.

2. SPLOŠNO O CLLD – Lokalni razvoj, k ga vodi skupnost

V programskem obdobju 2014 – 2020 je predvidena uporaba pristopa »lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost« (CLLD) v okviru treh skladov, in sicer:

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)

Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)

Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR).

CLLD je orodje za spodbujanje celovitega lokalnega razvoja po načelu »od spodaj navzgor« in omogoča reševanje razvojnih problemov, usklajeno delovanje s pomočjo različnih virov financiranja ter prožnost pri doseganju razvojnih ciljev. S takim pristopom pa odpira priložnost za razvoj in zmanjševanje razvojnih razlik posameznih območij. CLLD je orodje, ki predstavlja osnovo za teritorialni razvoj podeželja, manjših mest ter obalnih in ribiških območij. **Cilj je spodbujanje socialne vključenosti, boj proti revščini, diskriminaciji, zmanjševanje regionalnih razvojnih razlik in gospodarski razvoj območij.** Poleg tega pomembno prispeva k varstvu okolja, ohranjanju naravne ter kulturne dediščine, kulturne

krajine in njenih elementov. Izziv pa predstavlja tudi krepitev in povečanje usposobljenosti lokalnih razvojnih partnerstev ter krepitev partnerskega razvojnega odločanja kot načina za usmerjeno in usklajeno reševanje razvojnih izzivov lokalnih območij na najnižji ravni, tudi z uporabo javnih sredstev.

Izvajanje pristopa CLLD je v **Operativnem programu za izvajanje kohezijske politike 2014 – 2020**, umeščeno v **Tematski cilj 09 (TC 9): Zmanjševanje revščine in socialnih razlik, podukrep – lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost**. Zaradi umeščenosti znotraj TC 9, mora slediti ciljem tega ukrepa, hkrati pa prispevati k uresničevanju ostalih tematskih ciljev iz Operativnega programa (TC 3, TC4, TC5, TC6). To velja za sredstva ESRR. Po pravilih EU za izvajanje pristopa CLLD, v delu, ki se nanaša na sredstva sklada ESRR, je potrebno pristop CLLD načrtovati na podlagi posebne prednostne naložbe v okviru tematskega cilja 9 za »obravnavanje revščine in socialne vključenosti«. Kljub temu pa lahko področje zajema celoten razpon vseh tematskih ciljev, pri čemer se osredotoča na pametno, trajnostno in vključujočo rast.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je skupaj z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo pripravilo predlog **UREDBE o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014–2020** (Uredba CLLD). Uredba CLLD, ki je bila 18.2.2015 predložena v medresorsko usklajevanje in bi naj bila sprejeta do konca marca, je namenjena vsem zainteresiranim lokalnim akterjem, ki vidijo priložnost za lokalni razvoj po pristopu »od spodaj navzgor«.

V izvajanje CLLD so vključeni že omenjeni trije skladi: **EKSRP, ESRR in ESPR**. Predstavniki treh skladov so skupaj pripravili predlog Uredbe CLLD, ki bo določala izvajanje lokalnega razvoja za programsko obdobje 2014–2020.

Uredba CLLD določa izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v skladu s Partnerskim sporazumom med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020, Programom razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, Operativnim programom Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 in Operativnim programom Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo za obdobju 2014–2020 ter določa vrsto podukrepov pristopa CLLD, ki bodo predmet sofinanciranja iz naslova treh skladov.

Uredba CLLD določa:

- pogoje in postopke za izbor in potrditev lokalnih akcijskih skupin (LAS),
- vsebino in sestavo ter obvezna poglavja Strategij lokalnega razvoja (SLR),
- merila za izbor Strategij lokalnega razvoja ter način izbora le-teh,
- upravičence, upravičene aktivnosti, pogoje upravičenosti, upravičene in neupravičene stroške,
- pogoje za izvajanje posameznih podukrepov, nadzor nad izvajanjem podukrepov,

- sankcije za neizpolnjevanje obveznosti ter finančne določbe za izvajanje posameznih podukrepov.

V programskem obdobju 2014–2020 je **izvedbi CLLD skupno namenjenih 95.782.281.19 eurov** in sicer:

- 52.365.613,75 eurov iz naslova PRP 2014–2020
- 36.750.000,44 eurov iz naslova OP EKP 2014–2020
- 6.666.667,00 eurov iz naslova OP ESPR 2014–2020

CLLD je pomemben instrument za zagotavljanje socialne vključenosti in zmanjšanje tveganja revščine za določene skupine prebivalstva, ki živijo v različnih lokalnih okoljih, tako na podeželju, kot tudi v manjših mestih in urbanih območjih. **Namenjen je naslavljanju razvojnih izzivov, kot so visoka brezposelnost, pomanjkanje delovnih mest, pomanjkljiva opremljenost z osnovnimi storitvami.** S tem instrumentom se naslavlja tudi območja, ki se soočajo s tveganjem socialne izključenosti ter načrtuje izvajanje aktivnosti, ki bodo prispevale k večji socialni vključenosti. Posebno pozornost pa se namenja tudi varstvu okolja in ohranjanju narave.

Tematska področja ukrepanja, ki so jih zadevni organi upravljana skladov (OU) identificirali za ključna pri zasledovanju ciljev Unije in reševanju lokalnih razvojnih potreb, so:

- 1. Ustvarjanje delovnih mest,**
- 2. Razvoj osnovnih storitev,**
- 3. Varstvo okolja in ohranjanje narave ter**
- 4. Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin**

Podpora iz naslova EKSRP bo osredotočena v šesto težišče ukrepanja iz PRP 2014–2020, ki se glasi: »Zelena delovna mesta in skladen vzdržen razvoj podeželja, ki temelji na razvoju endogenih potencialov podeželja«.

Podpora iz naslova ESRR bo osredotočena na peto prednostno naložbo v okviru devete prednostne osi OP EKP 2014–2020, ki se glasi »Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost«.

V skladu s 35. členom Uredbe 1303/2013/EU je podpora namenjena izvajanju naslednjih podukrepov:

- 1. Pripravljalna podpora,**
- 2. Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost,**
- 3. Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine in**
- 4. Podpora za tekoče stroške in stroške animacije.**

3. LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA

Pogoji za oblikovanje Lokalne akcijske skupine (LAS) so:

1. Lokalno partnerstvo se oblikuje na območju s skupnimi lokalnimi potrebami in izzivi, s skupnim ciljem uresničevanja lokalnih razvojnih potreb in doseganja zastavljenih ciljev opredeljenih v SLR.
2. Vzpostavitev lokalnega partnerstva in članstvo LAS se zagotavlja na podlagi javno objavljenega poziva.
3. Lokalni razvoj, ki ga vodi LAS, se mora osredotočiti na posebna podregionalna območja, kar pomeni, da se območja soočajo s posebnimi geografskimi in demografskimi težavami.
4. Območje LAS mora biti povezano v homogeno geografsko in funkcionalno celoto, območje posamezne občine se ne sme deliti med več LAS.
5. Posamezna območja LAS se med sabo ne smejo prekrivati.
6. Na območju, za katero se pripravlja SLR, mora živeti med 10.000 in 150.000 prebivalcev.
7. LAS mora biti organiziran kot pogodbeno partnerstvo javnih in zasebnih subjektov na izbranem območju, kar pomeni, da je ustanovljen na podlagi zavezujoče pogodbe med partnerji.
8. Na ravni odločanja v LAS je potrebno upoštevati 2.b točko 32. člena Uredbe 1303/2013/EU(posamezna interesna skupina ne sme imeti več kot 49%).
9. LAS mora zagotoviti preglednost svojega delovanja in zagotoviti sledljivost ter nadzor nad zakonito porabo proračunskih sredstev. Zagotoviti mora transparentnost postopkov in preprečiti konflikt interesov.
10. LAS mora za nakazilo finančnih sredstev iz podpore skladov zagotoviti ločen transakcijski račun.
11. Vzpostavljen mora imeti ločen računovodski sistem ali ustrezne računovodske kode za vse transakcije opravljene v okviru računa kot ga določa prejšnji odstavek.
12. LAS mora imeti varen elektronski predal in kvalificirano elektronsko potrdilo.
13. LAS mora imeti vzpostavljeno spletno stran, na kateri mora objavljati javne pozive za izbor operacij, ki bodo predmet sofinanciranja v okviru podukrepa »Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost« in ažurno objavljati vse druge informacije namenjene večji informiranosti upravičencev.
14. LAS mora imeti določen naslov za sprejem pošte.

15. LAS mora imeti naslednje organe: predsednik LAS, skupščina LAS, organ upravljanja LAS, ocenjevalno komisijo in nadzorni organ. V ustanovitvenem aktu ali drugih dokumentih za delovanje LAS mora določiti naloge odgovornosti in postopke sprejemanja odločitev za vsak organ.

Naloge Lokalne akcijske skupine so:

Poleg splošnih nalog mora LAS opravljati naslednje naloge:

1. Določiti s sredstvi katerega zadevnega sklada (EKSRP, ESRR in ESPR) bo uresničeval cilje SLR.
2. Animacija območja, zagotavljanje informacij zainteresiranim prebivalcem na območju LAS, spodbujanje izvajanja operacij ter pomoč potencialnim upravičencem pri pripravi operacij.
3. Pripraviti SLR za celotno programsko obdobje in biti sposoben uresničevati cilje, zastavljene v SLR.
4. Spremljati in vrednotiti ter skrbeti za pravilno izvajanje operacij v skladu s SLR, kot tudi za doseganje mejnikov in ciljev operacij ter imeti pregled nad izvajanjem operacij tudi po izplačilu sredstev.
5. Izvesti postopke za izbor operacij, izbrati operacije in jih predložiti v končno potrditev v skladu s postopki posameznega sklada.
6. Skrbeti za informiranost upravičencev v zvezi s pravicami in dolžnostmi tudi po zadnjem izplačilu podpore.
7. Vlagati vloge ter zahtevke za izplačilo, za posamezne podukrepe določene v SLR, v skladu z določbami posameznega sklada.
8. Predhodno preverjati upravičenost stroškov, skladnost s SLR in operativnimi programi, preverjati ali imajo nosilci projektov zmogljivosti za izvajanje operacij in zakonitost izvedenih operacij.
9. Sodelovati z organ, revizijskimi organi ter drugimi nadzornimi organi vseh zadevnih skladov.
10. Pripravljati letna poročila o izvajanju SLR.
11. Izbrati enega partnerja izmed članov lokalnega partnerstva kot vodilnega partnerja.
12. Vodilnega partnerja lahko lokalno partnerstvo izbere tudi v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje.
13. Skrbeti za označevanje sofinanciranih operacij, v skladu s pravili označevanja, določenimi za posamezni sklad.

14. LAS mora vsako leto do 31. decembra na naslov Koordinacijskega odbora CLLD posredovati letni načrt aktivnosti za podukrep »Podpora za tekoče stroške in stroške animacije«. Obrazec za izdelavo letnega načrta aktivnosti se objavi na spletnih straneh zadevnih OU.
15. LAS si mora pred vlaganjem vlog in zahtevkov za izplačilo v informacijski sistem zadevnega sklada, urediti dostop do ustreznega informacijskega sistema v skladu s pogoji, določenimi za posamezni sklad.

Vodilni partner

Naloge vodilnega partnerja so:

1. Zastopa LAS v upravnih in finančnih zadevah;
2. Upravlja s transakcijskim računom LAS in
3. Opravlja vse ostale naloge, ki izhajajo iz pogodbe med LAS in vodilnim partnerjem.

Vodilni partner mora biti kadrovsko, finančno in upravno sposoben voditi LAS. Zagotoviti mora operativno delovanje.

Med LAS in vodilnim partnerjem mora biti vzpostavljeno pogodbeno razmerje iz katerega izhaja tudi obseg nalog in finančno ovrednotenje.

Zagotoviti mora preglednost svojega delovanja in zagotoviti sledljivost in nadzor nad zakonito porabo finančnih sredstev.

4. STRATEGIJA LOKALNEGA RAZVOJA

Splošno

1. SLR mora biti izdelana za posamezno območje LAS.
2. SLR mora prispevati k uresničevanju horizontalnih ciljev, ki so blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, okolje in inovacije.
3. SLR mora biti v skladu s potrebami in cilji vseh operativnih programov, katerih skladi so vključeni v izvajanje CLLD na območju LAS.
4. V primeru **EKSRP** mora prispevati k šesti prednostni nalogi določeni v 5. členu Uredbe 1305/2013/EU- **zelena delovna mesta in skladi in vzdržan razvoj podeželja**
5. V primeru **ESRR** mora prispevati k peti prednostni naložbi devete prednostne osi OP EKP 2014–2020, določeni v 9.d točki 5. člena Uredbe 1301/2013/EU – **spodbujanje socialne vključenosti, boj proti revščini in diskriminaciji**.
6. Zastavljeni cilji v SLR morajo izhajati iz analize lokalnih razvojnih potreb in razvojnih možnosti območja ter naslavljeni dejanske izzive območja. Načrtovane aktivnosti

morajo prispevati k doseganju lokalnih ciljev in potreb, kar prispeva k doseganju ciljev iz strategije Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast.

LAS mora ob pripravi SLR izhajati iz štirih tematskih področij ukrepanja, ki so:

1. Ustvarjanje delovnih mest,
2. Razvoj osnovnih storitev,
3. Varstvo okolja in ohranjanje narave ter
4. Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin

LAS pripravi SLR najmanj v višini predvidenega finančnega okvira.

Obvezna poglavja SLR

1. Opredelitev območja in prebivalstva, zajetega v SLR;
2. Analiza razvojnih potreb in možnosti območja LAS, vključno z analizo prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti (v nadaljnjem besedilu: SWOT analiza);
3. Podroben opis tematskih področij ukrepanja;
4. Opis in način doseganja ter zasledovanja horizontalnih ciljev Unije;
5. Opis SLR in njenih ciljev vključno z določitvijo mejnikov in ciljnih vrednosti kazalnikov, ki bodo omogočali spremljanje učinkovitosti, opis celovitega in inovativnega značaja SLR in hierarhija ciljev, vključno z jasnimi in merljivimi cilji učinkov ali rezultatov. Rezultati so lahko izraženi kvalitativno ali kvantitativno, vključno z oceno okoljskih učinkov;
6. Opis postopka vključitve skupnosti v pripravo SLR;
7. Akcijski načrt, iz katerega izhaja opis prenosa ciljev v ukrepe, odgovornost za izvajanje ukrepov, vključno s časovno opredelitvijo letnih aktivnosti;
8. Opis sistema spremljanja in vrednotenja SLR;
9. Opis postopka določitve vodilnega partnerja LAS;
10. Opis organov LAS (predsednik LAS, skupščina LAS, organ upravljanja LAS, ocenjevalna komisija in nadzorni organ);
11. V SLR morajo biti opredeljena natančna merila za izbor operacij in opisan postopek izbora in potrjevanja operacij, vključno s pravili za delovanje LAS in ocenjevalnih komisij. V SLR mora biti tudi opisano na kakšen način se bo zagotavljala transparentnosti postopkov in preprečil konflikt interesov. Pri določitvi meril za izbor operacij mora lokalno partnerstvo izhajati iz skupnih načel, in sicer prispevek k doseganju ciljev SLR, prispevek k doseganju horizontalnih ciljev Unije, okoljska trajnost, socialna vzdržnost, ekonomska trajnost, priključitev več sektorjev in vpliv na območje LAS. Lokalno partnerstvo lahko v SLR opredeli dodatna posebna merila za izbor operacij, v kolikor le-ta zasledujejo cilje SLR in

12. Finančni načrt, vključno s finančno razdelitvijo po posameznih skladih v skladu s finančnim okvirjem.

Lokalno partnerstvo mora SLR priložiti tudi osebno izkaznico, ki mora vsebovati naslednje podatke:

- naziv lokalnega partnerstva,
- naslov,
- vodilni partner LAS,
- številka transakcijskega računa,
- podatki o ustanovitvi lokalnega partnerstva,
- velikost območja, ki ga zajema SLR (površina, število prebivalcev, občine).

Lokalno partnerstvo mora k SLR priložiti tudi osnutek javnega poziva za izbor operacij iz naslova podukrepa »Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost«.

Izbor in potrditev LAS in SLR

Lokalno partnerstvo mora izdelati SLR in posredovati v pregled Koordinacijskemu odboru CLLD najkasneje v roku dvanajstih mesecev od objave uredbe CLLD v Uradnem listu Republike Slovenije.

SLR se izbere največ trikrat. V prvem izboru bodo obravnavane SLR, ki bodo predložene v obdobju od objave te uredbe **do 30. septembra 2015**, v drugem izboru bodo obravnavane SLR, ki bodo predložene v obdobju od **1. oktobra 2015 do 31. decembra 2015** in v tretjem izboru bodo obravnavane SLR, ki bodo predložene **od 1. januarja 2016 do zadnjega roka - največ dve leti od potrditve Partnerskega sporazuma**.

Po preveritvi pogojev Koordinacijski odbor CLLD lokalna partnerstva in SLR oceni na podlagi meril za izbor. Odločitev o potrditvi SLR in LAS izda OU glavnega sklada. OU glavnega sklada mora pred izdajo odločbe pridobiti odločitve o potrditvi SLR in LAS ostalih zadevnih OU.

Merila za izbor SLR in LAS

Izbor SLR in LAS temelji na merilih za izbor, ki temeljijo na načelih določenih v PS 2014–2020:

1. Usklajenost SLR z razvojnimi potrebami območja,
2. Tematska področja ukrepanja,
3. Vsebinska usklajenost med posameznimi poglavji SLR,
4. Usklajenost akcijskega načrta,
5. Vključenost lokalnih akterjev v pripravo SLR in
6. Ustreznost in učinkovitost partnerstva.

a) Vrednost točke za izračun finančnega okvira EKSRP

		Število/koefficient razvitosti	Vrednost v EUR
a	prebivalci	1	10
b	Površina	1	550
c	Razvitost občin	pod 0,9	90.000
		od 0,91 do 0,99	70.000
		Od 1,00 do 1,10	60.000
		od 1,11 do 1,60	55.000

Opis metodologije:

Prebivalec

Število prebivalcev, ki so vključeni v posamezni LAS se pomnoži z zneskom iz stolpca vrednost (v EUR). Za izračun števila prebivalcev se uporabijo podatki Statističnega urada Republike Slovenije po naseljih na datum 1. julij 2014. V izračun se ne štejejo naselja iz seznama v Prilogi 2 te uredbe.

Izračun:

a = Število prebivalcev LAS * 10 EUR

Površina

Površina (v km²), ki jo posamezna LAS pokriva, se pomnoži z zneskom iz stolpca vrednost (v EUR). Za izračun površine LAS se upoštevajo podatki SURS – velikost občin.

Izračun:

b = Površina LAS * 550 EUR

Razvitost občin

Razvitost občin se določi na podlagi kriterijev, ki jih določa Uredba o metodologiji za določitev razvitosti občin (Uradni list RS, št. 102/12).

Izračun:

Seštevek vrednosti glede na umestitev posamezne občine pod določeni koeficient (**glej Priloga 6**).

c = (št. občin s koeficientom pod 0,90 * 90.000 EUR) + (št. občin s koeficientom od 0,91 do 0,99 * 70.000 EUR) + (št. občin s koeficientom od 1,00 do 1,10 * 60.000 EUR) + (št. občin s koeficientom od 1,11 do 1,60 * 55.000 EUR)

IZRAČUN za LAS Mežiške doline: 652.525,00€

b) Vrednost točke za izračun finančnega okvira ESRR

Metodologija za izračun prispevka ESRR

- Izračun temelji na omejitvah, ki izhajajo iz opredelitve upravičenega območja do javne podpore iz naslova ESRR, in sicer: **urbana območja in manjša mesta**;
- Izračun najnižjega zneska iz ESRR na LAS/SLR temelji na Strategiji prostorskega razvoja Slovenije in
- Metodologija razlikuje:
  1. **Fiksni del** - kategorizacija iz naslova Strategije prostorskega razvoja Slovenije: središča regionalnega pomena, medobčinska središča in **somestja (Ravne na Koroškem – Dravograd)**
  2. **Variabilni del**, ki ga opredeljujeta dve kategoriji, in sicer: **funkcionalna urbana območja** in **ostala urbana območja (Črna, Mežica, Prevalje, Dobja vas, tudi Ravne, vendar so upoštevana v fiksnem delu)**. Vir podatkov za variabilni del je Statistični letopis RS 2013 (SURIS);
- Ob upoštevanju izračunov in navedenih omejitev je minimalni finančni okvir na SLR/LAS iz naslova fiksnega dela 242.000 eurov ter iz naslova variabilnega dela 138.000 eurov: Izhodiščna vrednost za SLR/LAS je torej 380.000 eurov iz naslova sredstev ESRR;
- V primeru, ko SLR zajema več območij, opredeljenih v fiksnem delu ter več območij, opredeljenih v variabilnem delu, se obseg sredstev ponderira in izračuna glede na število relevantnih območij (naselij), opredeljenem v fiksnem in variabilnem delu;
- Pogoj za oblikovanje LAS in črpanje sredstev iz naslova ESRR je, da območje vključuje **najmanj eno naselje iz fiksnega dela in najmanj eno naselje iz variabilnega dela**

Fiksni del:

$242.000 + (242.000 * \text{število urbanih območij v somestjih} * 0,20 + 242.000 * \text{število medobčinskih središč} * 0,30 + 242.000 * \text{število regionalnih središč} * 0,10)$

LAS Mežiške doline:

$242.000 + (242.000 * 1 * 0,20 + 242.000 * 0 * 0,30 + 242.000 * 0 * 0,10) =$
 $242.000 + 48.400 = \underline{\underline{290.400,00}}$

Variabilni del:

$138.000 + (138.000 * \text{število funkcionalnih urbanih območij} * 0,10 + 138.000 * \text{število ostalih urbanih območij} * 0,30)$

LAS Mežiške doline:

$138.000 + (138.000 * 0 * 0,10 + 138.000 * 4 * 0,30) =$
 $138.000 + 165.600 = \underline{\underline{303.600,00}}$

Finančni okvir = fiksní del + variabilni del $290.400,00 + 303.600,00 = \underline{\underline{594.000,00}}$

IZRAČUN za LAS Mežiške doline:

$594.000,00\text{€ (ESRR)} + 652.525,00\text{€ (EKSRP)} = \underline{\underline{1.246.525,00\text{€}}}$

UMEŠČENOST CLLD V NACIONALNE DOKUMENTE - povzetek

PARTNERSKI SPORAZUM

Tematska področja in ključni izzivi:

1. Ustvarjanje delovnih mest,
2. Razvoj osnovnih storitev,
3. Varstvo okolja in ohranjanje narave ter
4. Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin.

Ta področja bodo sledila tematskim ciljem in reševala izzive v zvezi z visoko brezposelnostjo, povečanjem konkurenčnosti, izboljšanjem osnovnih storitev, vključno z lokalno infrastrukturo in posledično reševanjem problematike depopulacije, ohranjanjem identitete krajine ter varstvom okolja in naravnih virov. Spodbujala pa se bosta tudi večja socialna vključenost in boj proti revščini.

Lokalna partnerstva lahko v SLR vključijo tista tematska področja ukrepanja, ki so relevantna za njihove lokalne potrebe. Razporeditev prednostnih nalog po posameznih tematskih področjih ukrepanja pa je odvisna od prepoznave potreb lokalnega partnerstva, ki bo določilo težišča med posameznimi tematskimi področji ukrepanja. V SLR mora LAS določiti, iz katerega sklada se bodo uresničevali cilji posameznega tematskega področja.

Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike (sredstva ESRR)

2.9.7. Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost

Specifični cilj: Boljša gospodarska in socialna vključenost skupnosti na območjih LAS

Rezultati, ki jih želimo doseči v okviru tega specifičnega cilja so:

- ustvarjanje pogojev za nova delovna mesta;
- povečanje socialne vključenosti preko spodbujanja inovativnih partnerstev;
- varovanje okolja.

Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

V okviru te prednostne naložbe so predvideni naslednji ukrepi, ki se bodo izvajali v sklopu treh področij ukrepanja, kot so opredeljena v partnerskem sporazumu, in sicer: ustvarjanja delovnih mest, varstva okolja in ohranjanja narave ter večje vključenosti ranljivih skupin:

1. Ustvarjanje delovnih mest:

- **Spodbujanje podjetniških aktivnosti in inovativnih razvojnih partnerstev:** v okviru tega ukrepa se pričakuje podpora aktivnostim za povečanje podjetnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti ter aktivnosti, ki bodo prispevale k ustvarjanju pogojev

za izvajanje podjetniških iniciativ, kot npr.: razvoj primernih orodij za aktivacijo, vzpostavitev neformalnih mrež za spodbujanje podjetništva (predvsem socialnega podjetništva, MSP), razvoj ponudbe lokalnih proizvodov in storitev v upravičenih območjih, vključno z oblikovanjem mreže lokalnih ponudnikov, aktivnosti za oživljanje vaških in mestnih jeder ipd.

2. Večja vključenost ranljivih skupin:

- **Krepitev sodelovanja z institucionalnim okoljem za povečanje socialne vključenosti:** v okviru tega ukrepa se pričakuje podpora aktivnostim, ki bodo prispevale k aktivaciji deležnikov v povezavi z institucionalnim okoljem v navezavi na obstoječo socialno infrastrukturo na lokalni in regionalni ravni za namen povečanja socialne vključenosti. V okviru tega ukrepa bo lahko med drugim podprto: intervencijsko delo z mladimi, aktivnosti v smeri ustvarjanja inovativnih partnerstev za oblikovanje mreže storitev za starostnike in spodbujanje ukrepov aktivnega staranja, ipd.
- **Povečanje dostopnosti do storitev na lokalni ravni in odpravljanje revščine:** v okviru tega ukrepa se pričakuje podpora aktivnostim, ki bodo prispevale k zmanjšanju tveganja revščine in povečanju kakovosti življenja v upravičenih območjih kot npr.: spodbujanja zdravega in aktivnega življenjskega sloga, co-housing in stanovanjske kooperative ter vzpostavljanje participativnih proračunov lokalnih skupnosti, ipd.

3. Varstvo okolja in ohranjanje narave

- **Izboljšanje stanja okolja:** v okviru tega ukrepa se pričakuje podpora aktivnostim, ki bodo poleg izboljšanja stanja okolja prispevale tudi k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov ter k podpori ustanavljanju nizkoogljičnih skupnosti in skupnosti brez odpadkov kot npr.: vlaganja v manjšo okoljsko infrastrukturo, manjše preнове degradiranih in industrijskih območjih in t.i. brownfield investicije, vlaganje v infrastrukturo manjšega obsega, kjer bo to relevantno in upravičeno, obnova sistema tematskih poti in spremljajoče infrastrukture, aktivnosti za pospeševanje urbane trajnostne mobilnosti in energetske učinkovitosti, s tem pa spodbujanje okolju prijaznega gospodarstva, temelječega na učinkoviti rabi virov, ter izobraževanja, usposabljanja in dvig osveščenosti lokalnega prebivalstva tudi v zvezi z zmanjševanjem energetske revščine, ustvarjanja zelenih delovnih mest, izboljševanja stanja vodotokov, ipd.

Ciljne skupine podjetniki posamezniki, pravne osebe javnega in zasebnega prava, mladi (osipniki, odvisniki, mladoletni prestopniki, otroci in mladostniki iz družin, v katerih je prisotno nasilje itd.) in druge ranljive skupine (ženske žrtve nasilja, migrantke, pripadnice etničnih manjšin itd.), dolgotrajno brezposelne osebe, starejši, nevladne organizacije, interesna ali druga združenja na lokalni ravni, lokalne ali teritorialne iniciative.

Upravičenci: lokalne akcijske skupine (LAS), pravne osebe javnega in zasebnega prava, nevladne organizacije, institucije regionalnega razvoja

Program razvoja podeželja (sredstva EKSRP)

Šesta prednostna naloga iz PRP 2014-2020: »**Zelena delovna mesta in skladen vzdržen razvoj podeželja, ki temelji na razvoju endogenih potencialov podeželja**«

Za zagotavljanje skladnega in vzdržnega razvoja podeželskih območij je potrebno **vlagati tudi v razvoj kulturnih, prostočasnih in drugih dejavnosti, zlasti takih, ki prispevajo k višji socialni vključenosti**. Visoka stopnja brezposelnosti, zlasti med mladimi, ženskami in drugimi ranljivimi skupinami (npr. brezposelni, Romi, starejši odrasli), nizka gospodarska rast in pomanjkanje delovnih mest so izzivi, s katerimi se sooča celoten slovenski prostor.

Ustvarjanje delovnih mest na podeželju in spodbujanje višje socialne vključenosti je zato pomembna naloga, ki jo bo mogoče doseči samo z usklajenim delovanjem med različnimi sektorji in skladi. Izziv za podeželski prostor pa predstavlja tudi skrb za okolje, blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter trajnostna raba naravnih virov.

Pri pripravi SLR pa mora izhajati iz naslednjih štirih tematskih področij ukrepanja, ki so jih OU identificirali kot ključne izzive pri zasledovanju ciljev Unije:

- **ustvarjanje delovnih mest,**
- **razvoj osnovnih storitev,**
- **varstvo okolja in ohranjanje narave ter**
- **večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin.**

Ta področja bodo reševala izzive v zvezi z visoko brezposelnostjo, povečanjem konkurenčnosti, izboljšanjem osnovnih storitev, vključno z lokalno infrastrukturo in posledično reševanjem problematike depopulacije, ohranjanjem identitete krajine ter varstvom okolja in naravnih virov. Spodbujala pa se bo tudi večja socialna vključenost in boj proti revščini.

Prispevek k horizontalnim ciljem

LAS mora v SLR opredeliti na kakšen način bo prispeval k uresničevanju horizontalnih ciljev.

Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje: Za zagotavljanje sonaravnega razvoja je izrednega pomena blažitev in prilagajanje podnebnim spremembam. Kljub majhnosti je slovenski prostor geografsko zelo raznolik, s tem povezana pa tudi različna stopnja ranljivosti posameznih območij. Ker gre za tako imenovan pristop »od spodaj navzgor« se pričakuje, da bodo operacije, ki jih bodo izvajali LAS, odgovarjale dejanskim potrebam lokalnega okolja tudi na področju blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja nanje.

Pričakuje se predvsem operacije ozaveščanja o podnebnih spremembah in prilagajanju nanje, študije in analize, kot tudi operacije v razvoj novih tehnologij in praks na področju blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe.

Okolje: Slovenija ima izjemno biotsko pestrost. Za ohranjanje biotske raznovrstnosti je ključnega pomena skrb za okolje, zmanjševanje onesnaževanja okoljskih elementov kot tudi sonaravna raba endogenih potencialov. **Pričakuje se t.i. »mehke« projekte, v obliki ozaveščanja, obveščanja in promocije okoljsko naravnanih operacij. Hkrati se pričakuje operacije namenjene vzdrževanju naravnih pogojev za ohranitev živalskih in rastlinskih vrst, izboljšanju kakovosti življenja na podeželju in s tem ohranitvi mozaičnosti slovenskega prostora.**

Inovacije: Inovativnost je eno od osnovnih načel ukrepa LEADER. Pristop in način načrtovanja ter uresničevanja lokalnega razvoja preko LAS in njihovih SLR, z uporabo pristopa »od spodaj navzgor«, ima velik inovativni potencial, saj je LEADER orodje, ki odpira prostor za nove, inovativne razvojne rešitve in omogoča inovativne pristope bodisi z rabo lokalnih virov, bodisi s prenosom primerov dobrih praks v lokalno območje.

Pripravila:
Viktorija Barbič

Ravne na Koroškem, marec 2015